

Türkiye mukimi KDV mükellefiyeti bulunmayan kişiden alınan yurt dışında müşteri bulma/aracılık hizmeti

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-130[Özelge]-537364
Tarih	18.05.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Sakarya Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 16432732-130[9-2018-42]-26044

18.05.2023

Konu : Türkiye mukimi KDV mükellefiyeti bulunmayan kişiden alınan yurt dışında müşteri bulma/aracılık hizmeti.

İlgi : ... tarih ve ... sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Şirketinizin yurt dışı satışlarını arttırmak için zaman zaman komisyoncu ya da aracılarla çalıştığı belirtilerek, Türkiye'de yerleşik ancak vergi mükellefiyeti bulunmayan kişiden aldığınız yurt dışında müşteri bulma hizmetine ilişkin komisyon bedeli ödenirken katma değer vergisi (KDV) veya gelir vergisi kesintisi yapıp yapılmayacağı sorulmaktadır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, ticari faaliyet emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup, kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin ticari faaliyet olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak, bir faaliyetin ticari faaliyet sayılabilmesi için kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte, faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurlarıyla birlikte değerlendirildiğinde kazanç sağlama potansiyeline sahip olması gerekmektedir.

Müşteri bulma hizmeti ticari bir organizasyon içinde yapıldığında bu hizmetin ticari faaliyetin bir unsuru sayılması, ancak ticari organizasyonun şekli ve maddi unsurları ile açıkça belli olmadığı hallerde ise, faaliyetin devamlılık kasıt ve niyeti ile yapıldığını belirleyen objektif ölçü olarak muamelede çokluk olup olmadığına bakılması gerekmektedir.

Aynı Kanunun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ise arızı olarak ticari muamelelerin icrasından veya bu nitelikteki muamelelere tavassuttan elde edilen kazançların arızı kazanç olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan; söz konusu Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, nakden veya hesaben yaptıkları ödemelerden, istihkak sahiplerinin gelir vergisine mahsuben tevkifat yapacak olanlar belirtilerek hangi ödemelerden tevkifat yapılacağı bentler halinde sayılmıştır.

Bu hükümlere göre;

- Şirketinize müşteri bulma hizmeti veren aracı kişilerin, söz konusu faaliyeti kazanç sağlama amacıyla ve devamlılık arz etmeyecek şekilde yapması halinde, elde edilen kazancın "arizi kazanç" olarak değerlendirilmesi ve bu kişilere yapılacak olan komisyon ödemesinden tevkifat yapılmaması,

- Şirketinize müşteri bulma hizmeti veren aracı kişilerin, bu işi kazanç sağlama amacıyla ve devamlılık arz edecek şekilde yürütmesi halinde ise; bu kişilerce tahsil edilen komisyon bedellerinin ticari kazanç olarak değerlendirilmesi ve ilgili kişiler adına ticari kazanç mükellefiyetlerinin tesis edilmesi

gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin verginin konusunu teşkil ettiği,

-1 inci maddesinin ikinci fıkrasında, ticarî, sınai, zirai faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre, Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği,

-6/b maddesinde, işlemlerin Türkiye'de yapılmasının, hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği,

-8/1-a maddesinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların verginin mükellefi olduğu

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin;

- "Ticari, Sınaî, Zirai Faaliyet ve Serbest Meslek Faaliyeti Çerçevesinde Yapılan Teslim ve Hizmetler" başlıklı (I/A-1.1.) bölümünde,

"3065 sayılı Kanunun (1/1) inci maddesine göre Türkiye'de ticari, sınaî, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler vergiye tabidir. Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise bu faaliyetlerin devamlılığı, kapsam ve niteliği Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre, Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre;

-Gelir Vergisi Kanununa göre ticari, sınaî, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler vergiye tabidir. Ayrıca Gelir Vergisi Kanununa göre faaliyeti ticari sayılan esnafın teslim ve hizmetleri de verginin konusuna girer.

-Bu faaliyetlerden devamlılık arz edenler vergiye tabidir. Arızı faaliyetler çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler ise vergiye tabi tutulmaz...",

- "Hizmetin Türkiye'de Yapılması" başlıklı (I/A-6.2.) bölümünde,

"Hizmet ifalarında işlemin Türkiye'de yapılmış sayılması için, 3065 sayılı Kanunun (6/b) maddesine göre hizmetin Türkiye'de yapılması veya hizmetten Türkiye'de faydalanılması gerekir.

Hizmetin Türkiye'de yapılmış sayılması için belirtilen iki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmez. Şartlardan herhangi birisinin oluşması halinde hizmet, Türkiye'de yapılmış sayılır. Bir diğer ifade ile hizmet Türkiye'de yapılmışsa, hizmetten hangi ülkede faydalanılırsa faydalanılsın işlem Türkiye'de yapılmış sayılır ve vergiye tabi olur. Hizmetin başka bir ülkede yapılması halinde bu hizmetten Türkiye'de faydalanılmış ise işlem yine Türkiye'de yapılmış sayılır."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu çerçevede, 3065 sayılı Kanunun 1 ve 6 ncı maddelerine göre, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de gerçekleşen mal teslimleri ile Türkiye'de ifa edilen veya yurt dışında ifa edilmekle birlikte Türkiye'de faydalanılan hizmetler KDV'ye tabidir.

Buna göre, Şirketinizin Türkiye'de yerleşik ancak vergi mükellefiyeti bulunmayan kişiden almış olduğu müşteri bulma hizmetinin;

- Gelir Vergisi Kanunu uyarınca ticari organizasyon içerisinde ve devamlılık arz edecek şekilde yürütülmesi halinde, bu hizmet 3065 sayılı Kanunun 1/1 inci maddesine göre KDV'ye tabi olacak ve hesaplanan KDV, hizmeti sunan mükellef tarafından 1 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilecektir.

- Gelir Vergisi Kanunu uyarınca devamlılık arz etmeyecek şekilde arızı olarak yürütülmesi halinde ise söz konusu hizmet KDV'ye tabi tutulmayacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026